

Úkol na závěr

Prosím, odevzdejte do 1. června 2006 na scheer@unice.fr

**Zapomněl jsem vám říci, že letos v Olomouci bude letní škola z generativní gramatiky:
egg.auf.net**

I. Aplikace pravidel

Na základě následujících seznamů morfémů a pravidel (která se aplikují v daném pořadí) časujte všechny kořeny ve všech uvedených osobách.

- kořeny: /pifal-, repok-, botrig-, net-, naqud-/
- osobní přípony: 1sg /-al/, 2sg /-eru/, 3sg masc /-i/, 3sg fem /-to/
- pravidla:

(1) $V \rightarrow V_{[+přizvuk]} / _ C_0 V C_0 \#$

(2) $V \rightarrow \emptyset / V C _ C_0 V_{[+přizvuk]}$

(3) $C_{okluzivní} \rightarrow C_{frikativní} / V _ V$

(4a) $[k, g, x, \gamma, \eta, L] \rightarrow [\widehat{t}, \widehat{d}, \widehat{z}, \widehat{s}, \widehat{ʒ}, \widehat{n}, \widehat{\lambda}] / _ [i, e, y, \emptyset]$

(4b) $[t, d, s, z, n, l] \rightarrow [c, ʃ, ʒ, j, \lambda, \eta] / _ [i, e, y, \emptyset]$

II. Zoque (indiánský jazyk, jižní Mexico)

(1) tihu	on přišel	kaʔu	on umřel
tiɥpa	on přicházel	kaʔpa	on umíral
tihkeʔtu	on taky přišel	kaʔkeʔtu	on taky umřel
tihkeʔtpa	on taky přicházel	kaʔkeʔtpa	on taky umíral

poju	on přiběhl
popja	on přibíhal
pokjeʔtu	on taky přiběhl
pokjeʔtpa	on taky přibíhal

(2)	<u>pf</u>	<u>ipf</u>	<u>pf taky</u>	<u>ony pf</u>	
a.	kiʔmu	kiʔmba	kimgeʔtu	kimjahu	jít nahoru
b.	kihpu	kihpa	kipkeʔtu	kipjahu	jíst
c.	maŋu	maŋba	maŋgeʔtu	maŋjahu	přijet
d.	hahku	hakpa	hahkeʔtu	hakjahu	projít
e.	kunu	kunba	kungeʔtu	kupjahu	padat
f.	ʔehtsu	ʔetspa	ʔetskeʔtu	ʔehtʃahu	tancovat
g.	wih <u>tu</u>	wit <u>pa</u>	witkeʔ <u>tu</u>	wihca <u>hu</u>	chodit
h.	sohsu	sospa	soskeʔtu	sohʃahu	vařit

(3) a.	nepu	on myl (nádobí)
	kenu	on viděl
	tsa <u>pu</u>	on dal facku
	sunu	on miloval
b.	naŋepjatə <u>hpa</u>	oni se myjí navzájem
	nakje <u>natəhpa</u>	oni se vidí navzájem
	na <u>tʃa</u> ŋjatə <u>hpa</u>	oni se perou
	na <u>ʃu</u> natə <u>hpa</u>	oni se milují navzájem

1. Z dat v (1) zjistěte, jak zní morfémy pro "3sg min. č.", "3sg přít. č.", "taky". Taky udejte všechny kořeny.
2. Napište pravidlo pro vložení [j]. Toto pravidlo se jmenuje A.
3. V datech v (2) najděte morfém pro "3pl min. č." (čtvrtý sloupec)
Pozn.: sloupec "pf" obsahuje typ "on přišel", sloupec "ipf" "on přijde", sloupec "pf taky" "on taky přišel".
4. Pozorujeme, že [h] se střídá s nulou. Napište odpovídající pravidlo. Toto pravidlo se jmenuje B.
5. V (2e-f) se objevuje alternace poslední souhlásky kořene. Napište pravidlo, které ji popisuje (jen "tento seznam zvuků se mění v tento v tomto kontextu"). Toto pravidlo se jmenuje C.
6. Je nutno řadit B a C? V případě, že ano, dokažte proč, udejte pořadí pravidel a zjistěte vztah mezi A a B (bleeding, feeding, counter-bleeding, counter-feeding).
7. V (3a) jsou uvedené nové kořeny, které už dokážete najít.
8. V (3b) najděte reciproční morfém (č "se"). Dávejte pozor na to, aby se vaše segmentace hodila k (3a) a ladila se všemi pravidly, která už znáte.
9. Je nutno řadit A a C? V případě, že ano, dokažte proč, udejte pořadí pravidel a zjistěte vztah mezi A a B (bleeding, feeding, counter-bleeding, counter-feeding).

III. Tangale (čádský jazyk, Nigérie)

	maso	okno	bobule	náklad	harfa
podst. jm.	loo	bugat	tugad	aduk	kulug
člen + p. jm.	looi	bugati	tugadi	aduk-i	kulugi
můj + p. jm.	loono	bugadno	tugadno	adugno	kulugno
tvůj + p. jm.	loogo	bugatko	tugadgo	adukko	kuluggo
jeho + p. jm.	loodo	bugatto	tugaddo	adukto	kulugdo

1. Popište alternaci, kterou pozorujete v sufixech. Napište odpovídající pravidlo.
2. Popište alternaci, která se objeví na poslední souhláске kořene ve formě "můj + p. jm." Napište odpovídající pravidlo.

Následující slova patří k jinému typu kořene.

	zub	pytel	bota	sůl	kůň
podst. jm.	wudo	lutu	taga	duka	tuu3e
člen + p. jm.	wudi	luti	tagi	duki	tuu3i
můj + p. jm.	wudno	lutno	tagno	dukno	tuu3no
tvůj + p. jm.	wudgo	lutko	taggo	dukko	tuu3go
jeho + p. jm.	wuddo	lutto	tagdo	dukto	tuu3do

3. Popište alternaci, která se objeví v kořeni, a předělejte ji do pravidla.
4. Napsali jste tři pravidla. Je nutno je řadit (každé s každým)? V případě, že ano, dokažte proč, udejte pořadí pravidel a zjistěte vztah mezi nimi (bleeding, feeding, counter-bleeding, counter-feeding).